

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 sierpnia 2021 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. w Z. odmówił G. B. ustalenia emerytury z uwzględnieniem rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach i prawa do rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wnioskodawca nie udokumentował 15 - letniego okresu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze wykonywanych do 31 grudnia 2008 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że G. B. udowodnił 13 lat, 7 miesięcy i 23 dni pracy w szczególnych warunkach.

/decyzja k.9 plik I akt ZUS/

W dniu 16 sierpnia 2021 r. do organu rentowego wpłynęło odwołanie G. B. od ww. decyzji, w którym wskazał, że nie zgadza się z ustaleniami organu rentowego, gdyż decyzją z dnia 22 lutego 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił mu staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat , 7 miesięcy i 11 dni.

/odwołanie k.3/

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu odpowiedzi wskazał, że do stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach nie uwzględniono okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej od 27 października 1975 r. do 14 października 1977 r. (okres ten został uznany w decyzji z dnia 22 lutego 2018 r., przy ubieganiu się wnioskodawcy o emeryturę), bowiem okres służby wojskowej nie podlega wliczeniu do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, od którego zależy prawo do rekompensaty. Rekompensata jest świadczeniem szczególnym, a zatem zamknięty katalog prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącza wykładnię rozszerzającą.

/ odpowiedź na odwołanie k.5 – 5 odwrót/

W piśmie procesowym z dnia 7 października 2021 r. G. B. wskazał, że okres służby wojskowej odbywanej w okresie 29 listopada 1967 r. do 31 sierpnia 1979 r. powinien zostać uwzględniony w stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, jeżeli przed rozpoczęciem służby wojskowej i po jej zakończeniu pracownik był zatrudniony u tego samego pracodawcy. Praktykę sądową w tym zakresie potwierdziła także uchwała Sądu Najwyższego podjęta w składzie 7 sędziów w dniu 16 października 2013 r. (sygn. akt II UZP 6/13 , OSNP 2014/3/42).

/pismo k.11 – 12/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca G. B. urodził się (...)

/okoliczność bezsporna/

Prawomocną decyzją z dnia 22 lutego 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. w Z. odmówił G. B. prawa do emerytury z uwagi na okoliczność, że do dnia 1 stycznia 1999 r. nie osiągnął 25 – letniego okresu składkowego i nieskładkowego. Zakład Ubezpieczeń Społecznych jednocześnie wskazał, że G. B. udowodnił staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat , 7 miesięcy i 11 dni.

/decyzja k.7 plik II akt ZUS/

W dniu 14 lipca 2021 r. G. B. złożył wniosek o wypłatę emerytury wraz z rekompensatą.

/wniosek k.1 - 3 plik I akt ZUS/

Decyzją z dnia 5 sierpnia 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. w Z. przyznał G. B. emeryturę od 11 lipca 2021 r. tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego.

/decyzja k.6 – 8 plik I akt ZUS/

W okresie od 3 czerwca 1975 r. do 15 grudnia 1990 r. G. B. był zatrudniony w Przędzalni (...) w Ł.. W okresie od 27 października 1975 r. do 14 października 1977 r. odbywał zasadniczą służbę wojskową , do pracy powrócił w dniu 4 listopada 1977 r.

/świadcstwo pracy k.4 plik III akt ZUS/

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Na wstępie należy podnieść, że w niniejszym postępowaniu Sąd rozpoznał sprawę na posiedzeniu niejawnym na podstawie art. 148¹ kpc, zgodnie z którym Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, między innymi w sytuacji, gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w pierwszym piśmie procesowym złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy.

W rozpoznawanej sprawie strony nie wnosiły o rozpoznanie sprawy na rozprawie, a złożone dotychczas pisma procesowe i brak wniosków dowodowych, po pouczeniu o możliwości ich zgłaszania dawały podstawę do przyjęcia, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. W przypadku, gdy głosy stron miałyby się ograniczyć tylko do powtórzenia argumentacji zawartej w pismach procesowych, to wyznaczanie rozprawy tylko w tym celu nie wydaje się uzasadnione./tak wyrok SA w Gdańsku z dnia 26.06.2018, III AUa 1815/17/. Sprawa nie miała charakteru wielowątkowego, wymagającego wyjaśnienia twierdzeń stron oraz odniesienia się do złożonych wniosków dowodowych. Sprawa w świetle stanowisk stron i zebranych dokumentów nie budziła żadnych wątpliwości./por. wyrok SA w Warszawie z dnia 26.04.2018, VI ACa 1694/17/

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 pkt 5 ustawy o emeryturach pomostowych (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 1924) rekompensata - oznacza odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabeą prawa do emerytury pomostowej. Natomiast zgodnie z art. 21 ww. ustawy rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat. Celem rekompensaty jak i emerytury pomostowej jest łagodzenie skutków utraty możliwości przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego przez pracowników ur. po 31 grudnia 1948r., zatrudnionych przy pracach w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W przypadku rekompensaty realizacja tego celu polega na odpowiednim zwiększeniu podstawy wymiaru emerytury z FUS, do której osoba uprawniona nabyła prawo po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego. Art. 2 pkt 5 i art. 21 ust. 1 ustawy pomostowej formułują dwie zasadnicze przesłanki nabycia prawa do rekompensaty: 1) nie spełnienie warunków do nabycia prawa do emerytury pomostowej, 2) udokumentowanie okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynoszącego co najmniej 15 lat. W świetle powyższego rekompensata przysługuje tym pracownikom, którzy osiągnęli co najmniej 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ale nie nabyli prawa do emerytury pomostowej z powodu nie uznania ich pracy za wykonywaną w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Dodatkowo wskazać należy, iż zgodnie z przepisami § 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.: "2. Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w

świadczenie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym wg wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie §1 ust.2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy" w którym ma określić :rodzaj pracy ściśle według wykazu, działu i pozycji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. ;stanowisko pracy w szczególnych warunkach zgodnie z wykazem, działem, pozycją i punktem zarządzenia resortowego lub uchwały właściwego ministra; okres, w którym praca w szczególnych warunkach wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

W przedmiotowej sprawie bezsporne jest, że ubezpieczony nie nabył prawa do emerytury pomostowej, ani prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym w związku z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Zatem okoliczność zaliczenia (bądź niezaliczenia) okresu zasadniczej służby wojskowej do stażu pracy w warunkach szczególnych ma w niniejszej sprawie znaczenie kluczowe, przesądzające o istnieniu prawa do spornej rekompensaty.

Sąd uznał za prawidłowe stanowisko organu rentowego w zakresie nie zaliczenia do okresu pracy w warunkach szczególnych okresu odbywania przez wnioskodawcę zasadniczej służby wojskowej od 27 października 1975 r. do 14 października 1977 r. Powołana przez wnioskodawcę Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2013 r. , sygn. akt II UZP 6/13, dotyczyła prawa do emerytury na podstawie art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych , a nie prawa do rekompensaty przyznawanej na podstawie art. 21 ust.1 ustawy o emeryturach pomostowych. Co więcej, wskazana uchwała Sądu Najwyższego dnia 16 października 2013 r. , sygn. akt II UZP 6/13, odnosiła się do pojęcia okresu zatrudnienia, które z całą pewnością nie jest tożsame z pojęciem okresu pracy w szczególnych warunkach, którym z kolei posługuje się ustawa o emeryturach pomostowych.

Okres zasadniczej służby wojskowej nie jest i nie był okresem zatrudnienia. Nawet ustawy z dnia 30 stycznia 1959 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (jednolity tekst: Dz.U. z 1963 r. Nr 20, poz. 108; dalej także jako "ustawa z 1959 r.") i z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (jednolity tekst: Dz.U. 2012 r., poz. 461; dalej także jako "ustawa z 1967 r.") nie zrównywały okresu zasadniczej służby wojskowej z zatrudnieniem, tylko nakazywały zaliczać okres tej służby do okresu zatrudnienia w zakresie określonych uprawnień. Innymi słowy w okresie odbywania zasadniczej służby wojskowej żołnierz nie był pracownikiem zatrudnionym w szczególnych warunkach. Wykładnia i doktryna uznała jednak możliwość zaliczenia pewnych okresów, w trakcie których pracownik wprawdzie nie świadczył pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, to jednak są one przez ustawę emerytalną traktowane jako "zatrudnienie" kwalifikowane. Do takich okresów zaliczony jest okres zasadniczej służby wojskowej.

Zatrudnienie w szczególnych warunkach jest pojęciem szerszym, niż praca w tych warunkach. Z językowego punktu widzenia jest bowiem jasne, że stan zwany "zatrudnieniem" obejmuje nie tylko okresy pracy, ale też czas jej nieświadczenia.

Ustawa o emeryturach pomostowych posługuje się właśnie tym odmiennym terminem i dla nabycia prawa do rekompensaty wymaga nie okresów zatrudnienia a okresów pracy – co, w ocenie sądu sprowadza się od możliwości zaliczenia jedynie efektywnie wykonywanej pracy w warunkach szczególnych. Potwierdza to również ocena dokonana przez Sąd Najwyższy w uchwale

z dnia 29 października 2020 r., w sprawie III UZP 3/20, w której odmiennie niż w przypadku prawa do emerytury w warunkach szczególnych, nie dano możliwości wliczenia do wymaganych okresów – okresów niezdolności do pracy.

Reasumując, sąd uznał ,że wnioskodawca nie ma prawa do emerytury z rekompensatą , ponieważ nie posiada wymaganego powołanymi powyżej przepisami 15 lat stażu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze .

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawcy.

4 I 2022 roku.